

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र
या आठवड्यातील हवामान अंदाज
गुरुवार(21/12/2023) – बुधवार (27/12/2023)
फळ छाटणी :- १५ सप्टेंबर २०२३

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान	कमाल
नाशिक	15-17	28-30	नाशिक, दिंडोरी, ओझर, पिंपळगाव, पालखेड, कळवण, वणी, लोणी – गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	10-15	17-26	31-42
पुणे	15-16	28-30	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव, बारामती, इंदापूर – गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	08-12	16-30	31-50
सोलापूर	15-16	30-31	सोलापूर, तुळजापूर, पंढरपूर, लातूर, औसा, वैराग, बारशी, नात्रज- गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	11-14	16-26	27-73
सांगली	17-18	30-31	शिरगुप्पी, खानापूर विटा, शेटफळ, पळशी, वाळवा, पलूस, कवठे, मिरज- गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	11-18	22-28	36-70
विजयपुरा	15-16	30-31	विजयपुरा, चडचन, तिकोटा आणि तेलसंग गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	12-17	25-31	56-80
हैदराबाद	15-16	28-30	हैदराबाद, मेडचल, जहिराबाद- गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	06-11	17-37	35-84
सातारा	16-17	28-31	सातारा, खटाव, फलटण – गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	06-10	20-34	34-55
अहमदनगर	13-15	28-30	कर्जत, राहाता, कोपरगाव, संगमनेर, अकोले, अहमदनगर, श्रीगोंदा, जामखेड – गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	08-13	16-30	29-44
जालना	14-15	27-29	जाफ्राबाद, अंबड, जालना, गानसावंगी, मंठा- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	07-09	16-27	31-44

बुलडाणा	14-16	27-30	बुलडाणा, चिखली, सिंदखेडराजा, दि.राजा - गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	07-09	16-20	27-39
कोल्हापूर	19-21	31-33	कागल, करवीर, गगन-बावडा- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	08-13	21-32	41-62
बंगळुरू ग्रामीण	17-19	26-28	आणेकल, दोड्डबल्लापूर, बेंगळुरू- पूर्व, बेंगळुरू-उत्तर, बेंगळुरू- दक्षिण - गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	11-17	30-53	91-93
बेलागावी	17-20	30-31	बेळगावी, गोकक, चिकोडी, अथनी- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	10-15	31-38	49-81
बिदर	14-16	27-30	बसवकल्याण, हुमानाबाद, बिदर- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	07-10	19-31	34-81
बागलकोट	15-16	30-31	हुनगुंड, बागलकोट, जमखंडी, मुधोळ- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ	13-17	24-31	63-80

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे.

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

II. पाणी व्यवस्थापन

a. फळ छाटणी नंतरचे दिवस: 97

अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 3.5-4 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

1. जर माती वाप्सा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
2. अंकुर वाढीच्या अवस्थेमध्ये (फळ छाटणीचा हंगाम), ठिबकद्वारे 6000-6800 लि./एकर/दिवसाने सर्व द्राक्ष उगवणाऱ्या प्रदेशांना पाणी द्यावे.
3. बंधारे ओले ठेवण्यासाठी मलचिंगगचा सराव करावा. यामुळे बांधाच्या पृष्ठभागावरील ओलाव्याचे बाष्पीभवन झाल्यामुळे रूट झोनमध्ये तयार होणारी क्षारता कमी होईल.
4. फुलोऱ्यापासून फळधारणेपर्यंत, ठिबकद्वारे 2000-3400 लिटर/एकर/दिवसापर्यंत सिंचन द्यावे.

पुढे, जर वाढ इच्छेपेक्षा जास्त असेल, तर सिंचनाच्या पाण्याचा वापर निम्म्याने कमी करा.

5. मणी विकासाच्या अवस्थेत, सर्व द्राक्ष उत्पादक प्रदेशांसाठी 6000-6800 लिटर/एकर/दिवस ठिबकद्वारे सिंचन करावे.

पोषक व्यवस्थापन

1. दाट कॅनोपी मध्ये इन्फ्लोरेसेन्स नेक्रोसिस ही समस्या असू शकते. बाजूच्या कोंब काढून टाकाव्यात आणि योग्य वायुवीजनासाठी सूर्यप्रकाश आत प्रवेश करण्यासाठी कॅनोपी कमी करा. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी/कमी करण्यासाठी कॅनोपीमध्ये पुरेसा सूर्यप्रकाश आणि हवेच्या हालचालीसाठी कॅनोपी व्यवस्थापित करावी .

2. तापमानात संभाव्य घटासह लवकर परिपक्व आणि रंगीत वाणांमध्ये, पेडिसेल क्रॅकिंग जवळ बेरी क्रॅकिंग / बेरी क्रॅक होण्याची शक्यता असू शकते. जर काढणीचे वेळापत्रक 30 दिवसात केले असेल, तर बोरॉन आणि कॅल्शियमचा वापर करू नये. येथे पैसे आणि वेळेचा अपव्यय होईल. याचा वापर द्राक्षबागेत आढळलेल्या कमतरतांच्या अधीन असावा. छत घनतेवर लक्ष केंद्रित करावे आणि त्यानुसार नियमन करावे. क्रॅकिंग असल्यास, दुय्यम संक्रमण (रोग आणि फळ माशी) नियंत्रित करावी.

3. येत्या आठवड्यात तापमान कमी होण्याची शक्यता असल्याने, 15 किलो SOP दोन स्प्लिटमध्ये लावा आणि वेळींमध्ये पोटॅशियमची पातळी वाढवण्यासाठी SOP फवारणी करा.

फुलोरा ते सेटिंग अवस्था:

1. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी फुले येण्याच्या अवस्थेपर्यंत नत्रावर आधारित कोणतेही खत घालू नये.

2. या आठवड्यात 3-4 किलो फॉस्फोरिक ऍसिड दोन ते तीन भागांमध्ये टाकावा. लक्षात ठेवा की सिंचनाच्या पाण्याचा सामू 6.0 च्या जवळ असावा. किंवा सुरुवातीच्या खताची मात्रा म्हणून एसएसपी 125 किलो/एकर लागू करावा. फॉस्फरसचे निर्धारण कमी करण्यासाठी एसएसपी शेणखत/कंपोस्टमध्ये मिसळावे.

3. सल्फेट ऑफ पोटॅश लागू न केल्यास, फुलांच्या अवस्थेत कमी तापमान आणि ढगाळ वातावरणाचा अंदाज असल्यास 15 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश द्यावे.

4. देठ परिक्षण चाचणी: 70% कॅंपफॉल अवस्थेवर, देठ नमुने पोषण परिक्षण साठी घेतले पाहिजेत. नमुन्यासाठी गुच्छाच्या विरुद्ध असलेली पाने घ्यावीत.

मणी वाढीची अवस्था:

1. मणी सेट केल्यानंतर, 15 किलो 12-61-0/एकर 2-3 स्प्लिटमध्ये लावा.
 2. मणी चा आकार 2-4 मिमी असल्यास, 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / 0.5 ग्रॅम कॅल्शियम चीलेट प्रति लिटर फवारणी करावी. चांगल्या शोषणासाठी जिब्बेरलिक ऍसिड ची (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करावी.
 3. जर मणी चा आकार 5-8 मिमी असेल तर 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / 0.5 ग्रॅम कॅल्शियम चीलेट प्रति लिटर फवारणी करावी. चांगल्या शोषणासाठी जिब्बेरलिक ऍसिड ची (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करावी.
 4. 8-10 मिमी बेरीच्या आकारापासून मॅग्नेशियम सल्फेट @ 10kg/एकर ड्रिपद्वारे वापरावे.
 5. पोटॅश सल्फेट आणि मॅग्नेशियम सल्फेट प्रत्येकी @ 3g/एकर 8-10 मिमी बेरीच्या आकारात फवारणी करावी.
 6. 8-10 मिमी बेरीच्या आकारानंतर, अमोनियम सल्फेट 25 किलो /एकरच्या रूपात 4 भागांमध्ये चुनखडीयुक्त जमिनीत आणि युरिया 15 किलो /एकर इतर जमिनीत 3 भागांमध्ये नायट्रोजनचा वापर सुरू करावा. पुढील दोन आठवडे 3-4 भागांमध्ये सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 25 किलो / एकरसह याचा पाठपुरावा करावा.
 7. माती चुनखडीयुक्त असल्यास, छाटणीनंतर 65-70 दिवसांनी झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट @ 5 किलो / एकर वापरवे.
 8. पावडर बुरशी प्रसार होण्याची शक्यता. द्राक्षाच्या वेलात पोटॅशियमची पातळी एकतर पानासंबंधी स्प्रे @ 4-5 gm सल्फेट ऑफ पोटॅश / लि. आणि ठिबक @ 15 kg सल्फेट ऑफ पोटॅश / लि. द्वारे वाढवा जर गेल्या 20 दिवसांपासून लागू केलेला नसेल.
- परिपक्व अवस्था ते काढणी अवस्था
1. सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 @ 25 किलो / एकर 3-4 भागांमध्ये पुढील दोन आठवड्यांसाठी वापरावे. चुनखडीयुक्त जमिनीत मॅग्नेशियम सल्फेट @ 4g/L फवारणी करावी.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

सध्याच्या परिस्थितील हवामान आणि उपाययोजना

सध्याच्या हवामानात वेळींच्या वाढीच्या अवस्थेतील करावयाच्या उपाययोजना.

- १) निर्यात, स्थानिक तसेच बेदाणे निर्मितीसाठी मणी विरळणी करणे या घडावर निर्धाराने मणी ठेवणे खूप महत्वाचे ठरते.
- २) बदलत्या वातावरणानुसार बागेत पांढरी बुरशी रोगाचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. त्यासाठी ओपन कॅनोपी ठेवल्यास फायद्याचे ठरते.
- ३) मागे झालेल्या पावसामुळे घडामधील कुजलेल्या मणी लगेच काढून टाकाव्यात. त्यामुळे घड खराब होणार नाहीत.
- ४) फुटीवरील खालची २ ते ३ पाने काढून टाकावीत जेणेकरून, रोगांचा प्रादुर्भाव कमी होईल.
- ५) घड व्यवस्थापन करत असतांना वेळीवर निर्धारित घडांची संख्या ठेवणे खूप महत्वाचे असते. विशेषकरून रंगाने द्राक्षजातीमध्ये निर्धारित घडांची संख्या ठेवावी.
- ६) नवीन कलम केलेल्या द्राक्षबागेत स्टिक घेण्यास सुरुवात करावी, बागेत २ फुट रुंद व ३ ते ४ इंच खोल जरी खोदून त्यामध्ये शेणखत सोबत शिफारशी नुसार रासायनिक खत द्यावे. त्यामुळे वेळीच्या फुटीची वाढ चांगली होईल.
- ७) बागेतील तापमान १५°C पेक्षा जास्त असेल तरच बागेमधील स्टिक घेण्यास सुरुवात करावी.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र

IV. रोग व्यवस्थापन

फळ छाटणीनंतरचे दिवस	रोगांचाधोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
97	मध्यम	नाही	मध्यम	जीवाणू करपा- नाही. तांबेरा-नाही

काही भागात, विशेषतः ज्या भागात दव पसरला आहे अशा भागात डाऊनी बुरशी आढळते. डाऊनी बुरशी नियंत्रणासाठी अमिसुल्ब्रोम @ 0.३७५ ग्रॅम/ लिटर + मॅन्कोझेब 75WP@2 ग्रॅम / लिटर (टॅक-मिक्स) किंवा डायमेटोमॉर्फ @1 ग्राम / लिटर +मॅन्कोझेब 75WP@2 ग्राम / लिटर (टॅक-मिक्स) किंवा इप्रोक्वॅलिकार्ब+प्रोपिनब @ २.२५ ग्रॅम/ लिटर किंवा मॅन्डिप्रोपॅमिड @ 0.८ ग्रॅम/ लिटर या बुरशीनाशकांचा

वापर करता येतो. निर्यातीच्या उद्देशाने द्राक्षांसाठी, जेथे पीक बेरी सेट अवस्थेत आहे, सक्रिय फॉस्फरस @ 4 ग्राम / लिटर + पालाषयुक्त क्षार मेटिराम @2g/ एल वापरता येईल. मात्र, पाने ओली असल्यास कोणताही वापर करावा लागत नाही. आधी पाने वाळवण्याचा प्रयत्न करावा आणि त्यानंतर बुरशीनाशकांचा वापर करता येईल. गुच्छामध्ये पाणी असल्यास, पाण्याचा निचरा करण्यासाठी फलोत्पादन ग्रेड मिनरल ऑईल @ 1.5-2 मिली / लिटर चा वापर केला जाऊ शकतो. . ४०-४५ दिवसांच्या पिकात **भुरी** नियंत्रणासाठी पॉलीऑक्सिन डी झिंक मीठ @ ६०० ग्रॅम / हेक्टर किंवा सायफ्लुफेनामिड @ 0.५ मिली / लिटर किंवा मेट्राफेनोन @ २५० मिली / हेक्टर फ्लक्सापायरोक्साड + डायफेनोकोनाझोल @ 800 मिली /हेक्टर ची एक फेरी द्यावी. **भुरी** नियंत्रणासाठी प्रणालीगत बुरशीनाशकांसह सल्फर @2-2.5 ग्रॅम / लिटर चा वापर केला जाऊ शकतो. . ट्रायकोडर्मा @2-३ मिली/लिटर व अॅम्पेलोमायसेस क्विस्कालिस @ ५ मिली/लिटर या पिकांचा वापर ७-१० दिवसांच्या अंतराने सर्व पर्जन्यबाधित शेतात करावा.

V. कीड आणि लाल कोळी व्यवस्थापन

भादवीची अवस्था: ऑक्टोबर छाटणीनंतर बेरीच्या विकासाची अवस्था द्राक्ष सशोधन केंद्र

1. सांगली परिसरात मावा किडीचा प्रादुर्भाव होऊ शकतो .प्रादुर्भाव जास्त असल्यास इमिडाक्लोप्रिड 17.8 एसएल @ 0.4 मिली प्रति लिटर पाण्यात किंवा एंटोमोजेनस फंगस लेकॅनिसिलियमचा वापर केला जाऊ शकतो.
2. कर्नाटक द्राक्ष क्षेत्रामध्ये तापमान व सापेक्ष आर्द्रता वाढल्यामुळे मिलीबग व अळीचा प्रादुर्भाव वाढू शकतो. इतर द्राक्ष विभागात वाढत्या प्रमाणात मिलीबग दिसू शकतो .
3. इमामेक्टीन बेन्झोएट 5 SG @ 88 ग्रॅम प्रति एकर किंवा सायनट्रानिलिप्रोल 10 OD @ 0.7 मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून वापर केल्यास अळींवर चांगला परिणाम होऊ शकतो
4. बुप्रोफेझिन 25 SC @ 1.25 ml प्रति लिटर पाण्यात किंवा स्पायरोटेटरामेंट 15.31 OD @ 280 ml प्रति एकर मेलीबगस नियंत्रणासाठी प्रभावी आहेत. मेलीबग व्यवस्थापनासाठी क्लॉथियानिडिन 50 डब्ल्यूडीजी ड्रिचिंगने दिले जाऊ शकते. मेटाहिंझियम, ब्युवेरिया आणि लेकॅनिसिलियम सारख्या एंटोमोजेनस बुरशीचा वापर मेलीबगची प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी व वनस्पती धुण्यासाठी केला जाऊ शकतो.

5. ज्या ठिकाणी आर्द्रता जास्त असते अशा बहुतांश द्राक्षांच्या भागात घडावर जाळ्या करणाऱ्या अळ्या घडांचे नुकसान करू शकतात. त्यांच्यावर नियंत्रण ठेवण्याचा सर्वात प्रभावी मार्ग म्हणजे त्यांना हाताने गोळा करणे आणि मारणे कारण कीटकनाशके घडांच्या आत पोहोचू शकत नाहीत. पानांवरील अळीना देखील मारणे आवश्यक आहे कारण ते नंतर घडाच्या आत जाऊ शकतात. इमॅमेक्टिन बेंझोएट 5 एसजी @ 0.22 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात किंवा सायनट्रानिलीप्रोल 10 ओडी @ 0.7 मिली प्रति लिटर या प्रमाणात फवारणी करणे प्रभावी ठरते.

6. सल्फर 80 WDG @ 1.5-2.0 g/L पाणी माइट्सचा प्रादुर्भाव आढळल्यास वापरला जाऊ शकतो.

7. द्राक्षाचे घड आणि द्राक्षबागांमधून सर्व तडे गेलेल्या/नुकसान झालेल्या बेरी काढून टाकल्या पाहिजेत. या बेरी एका कंटेनरमध्ये गोळा करा आणि हा कंटेनर द्राक्षबागांपासून सुमारे 100 फूट अंतरावर ठेवा. व्हिनेगर माशी या सडलेल्या बेरीकडे आकर्षित होतील. ते मारण्यासाठी कंटेनरवर स्पिनोसॅड 45 SC @ 0.25 मिली प्रति लिटर पाण्यात फवारणी करा.

8. सांगली, सोलापूर, नाशिक, पुणे, विजापूर द्राक्ष क्षेत्रामध्ये स्टेम बोअरर (लाल रंगाच्या अळ्या) च्या नवीन प्रजातीचा प्रादुर्भाव सालीखाली दिसून येतो. मोकळी साल काढून टाका आणि मुख्यतः कॉर्डन आणि मुख्य खोडाला लक्ष्य करणारे मेटार्हिझियम अॅनिसोप्लिया @ 2.5 मिली/लिटर (पाणी 1.5 लिटर प्रति रोप) द्या.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद राष्ट्रीय द्राक्षा संशोधन केंद्र